

שמחה משולשת-משנכנס אדר'...

הישיבה הגבוהה אורות אשקלון

1. דברים כ"ח, מ"ז ורבנו בחיי

תנוזת אשר לא עבדת את יהוה אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל: לפי שחייב האדם על השמחה בהתעסקו במצוות, והשמחה במעשה המצוה, מצוה בפני עצמו, מלבד השכר שיש לו על המצוה יש לו שכר על השמחה, ועל כן יעניש בכאן למי שעובד עבודת המצוה כשלא עשאה בשמחה, ולכך צריך שיעשה אדם המצוות בשמחה ובכוונה שלמה.

2. רמב"ם הל' לולב ח', ט"ו

השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן עבודה גדולה היא וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר (דברים כ"ח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב וכל המונים דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה.

3. תענית כט' א'

כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

4. כוזרי מאמר שני נ'

ואין בניעתך בימי התענית יותר קרובה אל האלהים משמחתך בימי השבתות והמועדים, כשתהיה שמחתך בכונה ולב שלם. וכמו שהתחוננים צריכים מחשבה וכונה כן השמחה במצוות ובתורתו צריכים מחשבה וכונה.

5. עין אי"ה שבת א', ב', צ"ח

השמחה היא אחת מהנטייות הטבעיות לאדם, אדם הבריא בנפשו וגופו יהיה תמיד עלו ושמח, וזאת היא הצורה הטבעית של הנפש הבריאה.

6. אורות הקודש ג' סדר שני יג'

כל המדות אפשר להעלותן, מפני שיש להן שורש בקדושה, חוץ מהעצבות שאין לה שורש כלל, כי עז וחדוה במקומו. וצריכים להעלות את סבתה, וכיון שהשורש מתעלה גם היא עולה. והשורש של העצבות הוא או גאווה או כעס, או דאגה, הבאה מסבתם, וכיוצא.

7. עין אי"ה ברכות א', ה', ט"ו

יש שני אופנים לשמח את האדם, האופן האחד הוא לשכח ממנו את עצמלו ולהסיח דעת מכל הדברים המעציבים. אמנם שמחה זו אינה שלמה ומתמדת, כי הלא הדברים שהאדם מתעצב עבורם הם קיימים ונמצאים ומערבבים את שמחתו.

8. מוסר אביך א', ט'

שישמח בבא אליו דבר טוב מחודש, שכיון שלא היה לו זה הטוב, הרי מעלתו לא הגיעה לזה, וכיון שנתחדש לו הטוב שלמעלה ממדרגתו הוא שמח, אך אחר שכבר זכה אל הטוב ההוא כבר מדרגתו עלתה לזה הטוב, ואין כאן מקום שמחה.

9. עין אי"ה ברכות א', א', ס"א/עין אי"ה שבת א', ב', צ"ח

כי באמת מילוי התאוות המורגשות אין בהם מקום לשמחה כ"א להנאה לשעתה. אבל השמחה נאותה רק לדברים הנצחים הרוחניים, כהשגת החכמה והצדק/אנו צריכים לקחת את הנטייה הבריאה הזאת ולמלאותה בציורים האמיתיים, ולהודיע לנפש את מטרת נטיתה זאת למען תחת היותה נשענת לפי הטבע הפראי על יסודות דמיונות שוא, תהיה מיוסדת על אדני אמת ודברים הקיימים לעד.

10. עין אי"ה שבת ב', ו', קי"ד

לא איזה דבר מיוחד גורם לחכמים העומדים ברום המעלה להיות שמחים, לא איזו פעולה מיוחדת ולא איזה לימוד מיוחד, כי שמחת עולם היא על ראשם. השמחה האלוקית בעצמה היא שורש נשמתם, היא גבוהה מעל כל החיים כולם, החיים הרוחניים והמעשיים נוטלים הם ממנה להם את זיום והשפעתם מקרני אורה.

11. מגילה ז', ב'

אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

12. מגילה י', ב' / אור גדליהו עמ' 92

תחת הנעצוץ תחת המן הרשע ... יעלה ברוש זה מרדכי ... תחת הסרפד תחת ושתני הרשעה ... יעלה הדם זו אסתר הצדקת. יתכן הפירוש הוא מלשון תחת שלמטה הימנו, היינו שתחת ההנהגה החיצונית של הנעצוץ הוא המן, מונח כל הזמן ההנהגה הפנימית של הברוש, שכל זה יתהפך לעליית מרדכי לגדולה, וממנה הגאולה.